

TRƯỜNG THPT PHÚ NHUẬN

BỘ MÔN: TIN HỌC

KHỐI LỚP: 10

TUẦN: 11 - 12/HK1 (từ 15/11/2021 đến 26/11/2021)

PHIẾU HƯỚNG DẪN HỌC SINH TỰ HỌC

I. Nhiệm vụ tự học, nguồn tài liệu cần tham khảo:

- Nội dung 1: Tìm hiểu về xã hội tin học hóa và pháp luật. Đọc SGK trang 58, 59, 60
- Nội dung 2: Tìm hiểu về hệ điều hành, các chức năng. Đọc SGK trang 62, 63
- Nội dung 3: Tìm hiểu về quy tắc đặt tên tệp và phân loại tệp trong Windows. Đọc SGK trang 64, 65, 66, 67
- Nội dung 4: Tìm hiểu về những cách giao tiếp với hệ điều hành. Đọc SGK trang 68, 69, 70, 71
- Tham khảo thêm clip bài giảng:
 - Bài 9: https://www.youtube.com/watch?v=Y_OGNyViyW4
 - Bài 10: <https://www.youtube.com/watch?v=8Zg7w-lk3Kc>
 - Bài 11: <https://www.youtube.com/watch?v=MNkfC5ofeTc>
 - Bài 12: https://www.youtube.com/watch?v=INMHinB4_c0

II. Kiến thức cần ghi nhớ:

BÀI 9: TIN HỌC VÀ XÃ HỘI

1.1. Ảnh hưởng của tin học đối với sự phát triển của xã hội

- Tin học ngày nay có hiệu quả to lớn đối với hầu hết các lĩnh vực hoạt động xã hội
- **Nguyên nhân:** Do sự gia tăng không ngừng về nhu cầu của con người trong xã hội, kèm theo nhiều tiến bộ vượt bậc của khoa học kỹ thuật
- **Ảnh hưởng:** Làm thay đổi nhiều nhận thức về tổ chức hoạt động, dẫn đến nhiều quốc gia đã chủ động đầu tư cho lĩnh vực này, mà chủ yếu là giáo dục nâng cao dân trí kết hợp với việc đào tạo các nguồn nhân lực
- **Điều kiện chính:** một xã hội có thi hành xây dựng pháp lí chặt chẽ và đội ngũ lao động có tay nghề, trí tuệ
- Sự phát triển tin học đóng góp được phần đáng kể vào:
 - Nền kinh tế quốc dân
 - Kho tàng tri thức chung của thế giới

1.2. Xã hội tin học hóa

- Các mặt hoạt động chính của xã hội như: sản xuất hàng hóa, quản lí, giáo dục,... đều đã được tin học hóa để tăng hiệu quả

- **Đem lại nhiều lợi ích:**
 - Các giao diện mặt đối mặt ít đi
 - Phối hợp làm việc hiệu quả hơn
 - Tiết kiệm thời gian để có thể sáng tạo, nghỉ ngơi
 - Năng suất lao động tăng
 - Lao động chân tay bớt dần và con người sẽ tập trung vào lao động trí óc
 - Hệ thống robot giúp tránh đi nguy hiểm trong công việc
 - Nâng cao chất lượng cuộc sống con người
- Nhưng bên cạnh đó, việc công nghệ hóa quá nhiều cũng để lại **hạn chế** như:
 - Con người bị thụ động
 - Lười lao động chân tay
 - Ảnh hưởng đến sức khỏe, gây nên một số vấn đề về tâm lý
 - Hình thành những nhóm tội phạm về công nghệ

1.3. Văn hoá và pháp luật trong xã hội tin học hoá

- Con người cần có ý thức bảo vệ thông tin vì đó là tài sản chung của mọi người, nằm trong một hệ thống có quy mô toàn cầu
- Mọi hành động ảnh hưởng đến hoạt động bình thường của hệ thống tin học đều coi là bất hợp pháp. Như: truy cập bất hợp pháp các nguồn thông tin, phá hoại thông tin, tung vi rút, tung tin sai...
- Thường xuyên học tập và nâng cao trình độ để có khả năng thực hiện tốt các nhiệm vụ và không vi phạm pháp luật
- Xã hội phải đề ra những quy định điều luật để bảo vệ thông tin và xử lý các tội phạm phá hoại thông tin ở nhiều mức độ khác nhau

1/ Hãy nêu những ứng dụng của lĩnh vực tin học trong trường em.

2/ Em thích thiết bị nào nhất khi sử dụng các thiết bị tin học ở trong gia đình em. Vì sao?

3/ Theo em thì trong những năm gần đây, ảnh hưởng của tin học đối với sự phát triển xã hội như thế nào?

4/ Theo em thì sự phát triển của tin học có ảnh hưởng đến năng suất lao động, chất lượng cuộc sống của con người không? Vì sao?

5/ Thương mại điện tử là gì? Hãy nêu những ưu điểm và nhược điểm của việc mua bán và dịch vụ trực tuyến.

6/ Theo em luật Giao dịch Thương mại Điện tử do Quốc hội nước ta ban hành đề cập đến những vấn đề gì?

7/ Em phải làm gì để bảo mật thông tin? Nêu những lợi ích của bảo mật thông tin.

CHƯƠNG II: HỆ ĐIỀU HÀNH

BÀI 10: KHÁI NIỆM VỀ HỆ ĐIỀU HÀNH

1. Khái niệm hệ điều hành

HDH là tập hợp các chương trình được tổ chức thành một hệ thống với nhiệm vụ:

- Đảm bảo tương tác giữa người dùng với máy tính.
- Cung cấp các phương tiện và dịch vụ để thực hiện chương trình.
- Quản lý, tổ chức khai thác các tài nguyên một cách thuận lợi và tối ưu.

2. Chức năng và thành phần của hệ điều hành

* Chức năng:

- Tổ chức giao tiếp giữa người dùng và hệ thống.
- Cung cấp tài nguyên và tổ chức thực hiện các chương trình.
- Tổ chức ltrữ, cung cấp các công cụ.
- Kiểm tra khai thác thiết bị ngoại vi.
- Cung cấp các dịch vụ tiện ích hệ thống (làm đĩa, vào mạng,...).

* Các thành phần của hệ điều hành:

- Mỗi chức năng có 1 nhóm chương trình đảm nhiệm, các nhóm chương trình đó gọi là các thành phần của hệ điều hành.

1/ HDH thường được lưu trữ ở đâu? Vì sao HDH phải được nạp vào máy tính thì máy mới hoạt động được?

2/ Hiện nay người ta thường sử dụng những HDH nào? Vì sao?

BÀI 11: TẬP VÀ QUẢN LÝ TẬP

1. Tập và tên tập

- Tập, còn gọi là tập tin, là một tập hợp các thông tin ghi trên bộ nhớ ngoài tạo thành một đơn vị lưu trữ do hệ điều hành quản lý. Mỗi tập có một tên để truy cập.
 - Tên tập: **<Phần tên> . <Phần mở rộng>**
- Phần tên không được dùng các kí tự \ / : * ! ? “ < > |
- Các qui ước khi đặt tên tập: Đối với hệ điều hành Windows:
 - Phần tên: Không quá 255 kí tự.
 - Phần mở rộng: Không nhất thiết phải có và được hệ điều hành sử dụng để phân loại tập.

2. Thư mục:

- Mỗi đĩa có 1 thư mục tạo tự động gọi là thư mục gốc.
- Trong thư mục, có thể tạo những thư mục khác gọi là thư mục con.
- Mỗi thư mục có thể chứa các tập và thư mục con.

- Thư mục chứa thư mục con gọi là thư mục mẹ.
- Trong 1 thư mục không chứa các tệp cùng tên và các thư mục con cùng tên.
- Tên thư mục được đặt theo qui cách đặt phần tên của tệp.

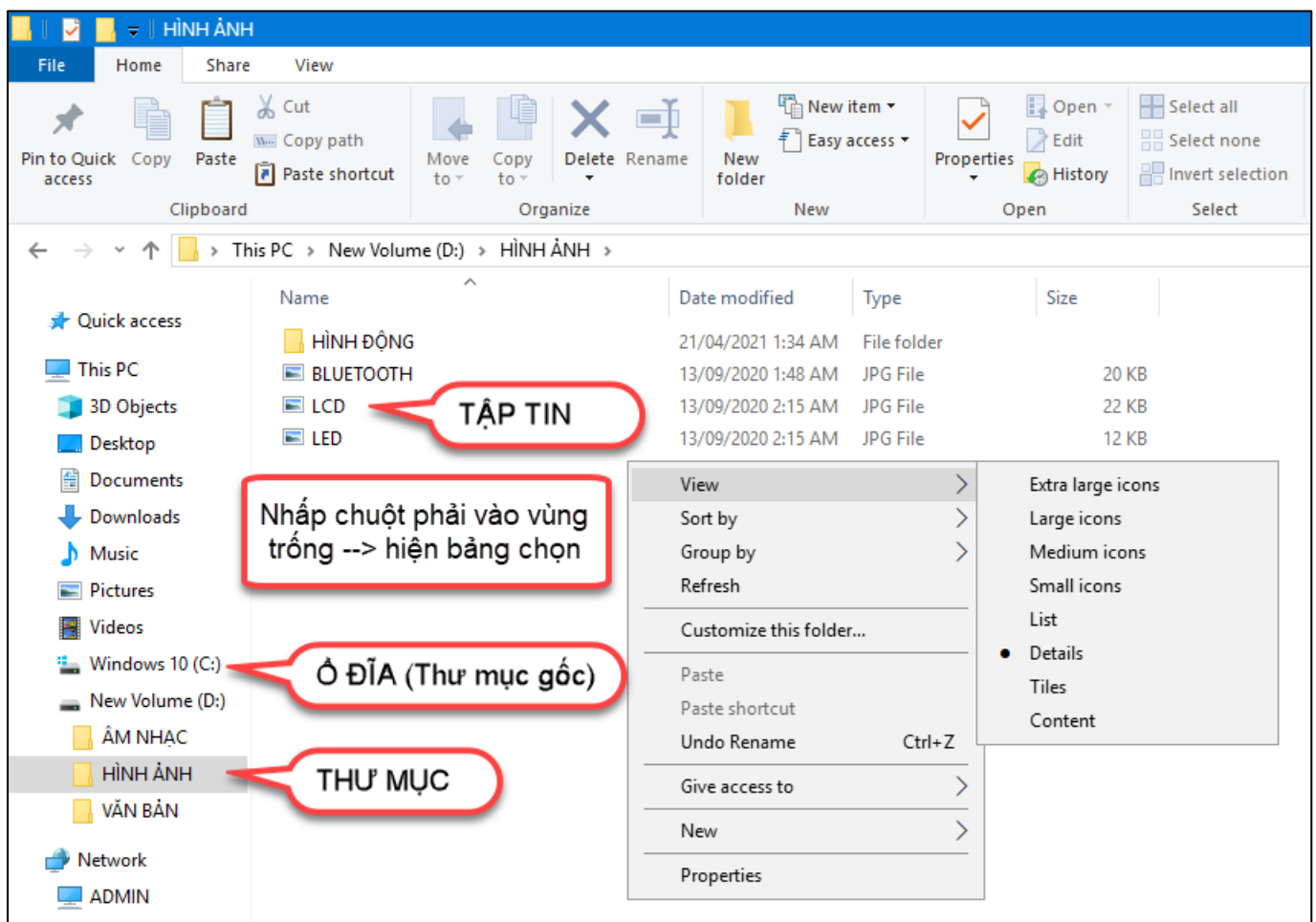
3. Đường dẫn (Path):

- Là đường chỉ dẫn đến tệp, thư mục theo chiều đi từ thư mục gốc đến thư mục chứa tệp và sau cùng đến tệp. Trong đó tên các thư mục và tên tệp phân cách nhau bởi ký tự “ \ ”

1. Hệ thống quản lý tệp có phải là một thành phần của HĐH không? Nhiệm vụ của nó là gì?

2. Hệ thống quản lý tệp cho phép người dùng thực hiện những gì?

3. Hãy nêu 5 tên tệp đúng, 5 tên tệp sai trong HĐH Windows?

BÀI 12: GIAO TIẾP VỚI HỆ ĐIỀU HÀNH

1. Nạp hệ điều hành

- Để làm việc với máy tính, hệ điều hành phải được nạp vào bộ nhớ trong.
- Muốn nạp hệ điều hành cần có:
 - Đĩa khởi động – đĩa chứa các chương trình phục vụ việc nạp hệ điều hành.
 - Thực hiện một trong các thao tác:
 - Bật nguồn (Power).
 - Nếu máy đang ở trạng thái hoạt động hoặc bị “Treo” có thể thực hiện thao tác sau: Nhấn nút Reset hoặc tổ hợp phím Ctrl + Alt + Delete.
- Để nạp hệ điều hành:
 - ① Bật nguồn (Power or Reset)
 - ② Các **chương trình** có sẵn trong ROM chạy
 - Sẽ kiểm tra các thiết bị máy tính
 - Và tìm chương trình khởi động trên ổ đĩa khởi động (đĩa cứng C, ổ đĩa CD ...)
 - ③ Nạp chương trình khởi động vào bộ nhớ trong RAM và kích hoạt nó.
 - ④ Chương trình khởi động tìm các môđun của HĐH trên đĩa khởi động và nạp chúng vào RAM.

2. Cách làm việc với hệ điều hành:

- Người dùng có thể đưa yêu cầu hoặc thông tin vào hệ thống bằng hai cách sau:
 - Cách 1: Sử dụng các lệnh (Command) (giao diện động lệnh)
- VD: hđh Ms- Dos: **DIR A:\ /ON** hoặc **COPY C:\Baitap.pas A:**
- Cách 2: Sử dụng các đề xuất do hệ thống đưa ra thường dưới dạng bảng chọn, nút lệnh, cửa sổ... (giao diện đồ họa)

3. Ra khỏi hệ thống:

- Là thao tác để hệ điều hành dọn dẹp các tệp trung gian, lưu các tham số cần thiết, ngắt kết nối mạng... để tránh mất mát tài nguyên, chuẩn bị cho phiên làm việc tới thuận lợi hơn.
- Có 3 chế độ thoát khỏi hệ thống
 - Tắt máy (Shutdown hoặc Turn Off): HĐH sẽ dọn dẹp hệ thống và sau đó tắt nguồn.
 - Tạm ngừng (Sleep hoặc Stand By): Chế độ để máy tạm nghỉ, tiêu thụ ít năng lượng nhất.
 - Ngủ đông (Hibernate): Chế độ tắt máy sau khi lưu toàn bộ trạng thái đang làm việc vào đĩa cứng.

III. Bài tập:

Câu 1: Hệ điều hành được lưu trữ:

- A. Dưới dạng một chương trình trên bộ nhớ ROM.
- B. Dưới dạng các modul độc lập trên bộ nhớ RAM.
- C. Dưới dạng một chương trình trên bộ nhớ trong.
- D. Dưới dạng các modul độc lập trên bộ nhớ ngoài thông thường trên đĩa cứng.

Câu 2: Hệ điều hành Windows XP là hệ điều hành

- A. Đơn nhiệm một người dùng
- B. Đơn nhiệm nhiều người dùng
- C. Đa nhiệm nhiều người dùng
- D. Đa nhiệm một người dùng

Câu 3: Để ẩn hiện thanh trạng thái ta thực hiện lệnh gì?

- A. View \ chọn or không chọn Status Bar
- B. View \ chọn or không chọn Address Bar
- C. View \ Toolbars \ chọn or không chọn Status Bar
- D. View \ Toolbars \ chọn or không chọn Address Bar

Câu 4: Thành phần nào trong các thành phần dưới đây của hệ điều hành thực hiện việc quản lý tệp?

- A. Các chương trình điều khiển và tiện ích
- B. Các chương trình phục vụ việc tổ chức thông tin trên bộ nhớ ngoài
- C. Chương trình đảm bảo đối thoại giữa người dùng và hệ thống
- D. Chương trình hỗ trợ chuột và bàn phím

Câu 5: Các đuôi tên file nào sau đây chỉ định loại file dữ liệu hình ảnh:

- A. *.doc/*.ppt
- B. *.bmp/*.jpg
- C. *.avi/*.mid
- D. *.mp3/*.mid

Câu 6: Hệ quản lý tệp không cho phép tồn tại hai tệp với các đường dẫn

- A. C:\HS_A\TIN\KIEMTRA1 và A:\HS_A\TIN\KIEMTRA1
- B. C:\HS_A\TIN\kiemtra1 và C:\HS_A\TIN\HDH\KIEMTRA1
- C. C:\HS_A\TIN\KIEMTRA1 và C:\HS_A\VAN\KIEMTRA1
- D. C:\HS_A\TIN\KIEMTRA1 và C:\HS_A\TIN\kiemtra1

Câu 7: Để thoát khỏi Windows ta thực hiện lệnh:

- A. Start / Turn off Computer / Restart
- B. Start / Turn off Computer / Turn off(hoặc Shut Down)
- C. Start / Turn off Computer / Stand by
- D. Start / Turn off Computer / Hibernate

Câu 8: Để chọn nhiều tệp / thư mục không liền kề trong cửa sổ Windows Explorer , ta kết hợp chuột trái với phím:

- A. Shift
- B. Alt
- C. Ctrl
- D. Spacebar

Câu 9: Để quản lý tệp và thư mục ta dùng chương trình

- A. Internet Explorer
- B. Windows Explorer (My Computer)
- C. Microsoft Word
- D. Microsoft Excel

Câu 10: Shortcut trong Windows là:

- A. Lối tắt dẫn đến chương trình

- B. Một thư mục chứa chương trình
- C. Một tập tin chương trình
- D. Tất cả A, B, C đều đúng

Nội dung chuẩn bị:

Học sinh cần đọc SGK tin học 10 bài 9, 10, 11, 12 và xem clip bài giảng theo đường link.

Vận dụng kiến thức đã đọc và xem clip để làm các câu trắc nghiệm.

IV. Đáp án bài tập tự luyện: